

GAIA *Nieuwsbrief*

Jaargang 4, Mei 2003, Nr 2   Periodiek van GAIA, Netwerk voor Vrouwen uit de Aardwetenschappen.

In deze nieuwsbrief:

VAN DE REDACTIE	1
VAN DE PENNINGMEESTER	1
LUSTRUM EXCURSIE	2
INTERVIEW MET HESSEL SPEELMAN	2
GAIA NETWERKDINER	6
ERRATA	6
COLOFON	7

GAIA Agenda

16-17-18 mei	GAIA excursie
15 juni	GAIA bestuursvergadering
31 augustus	deadline kopij derde nieuwsbrief
4 september	GAIA bestuursvergadering
2 november	GAIA bestuursvergadering
22 november	GAIA Algemene Ledenvergadering
9 december	GAIA bestaat 5 jaar
18 december	GAIA bestuursvergadering

Van de Redactie

Het is voorjaar en de hele wereld heeft het druk. Van de wederopbouw van Irak tot het vormen van een regering in Nederland. Ook voor GAIA zijn er weer volop activiteiten gepland. Niet zo wereldschokkend, maar des te leuker. Binnenkort is er bijvoorbeeld een excursie naar Ameland, waar jullie allemaal een uitnodiging voor hebben gekregen. In deze nieuwsbrief krijg je een uitgebreide agenda van alle activiteiten die we in dit weekend met jullie willen gaan doen. Naast de lustrumactiviteiten is er ook weer een nieuw netwerkdiner gepland in Amsterdam, je leest erover op bladzijde 6. Tenslotte hebben we ook een interview met Hessel Speelman (een van de adviesraadleden van GAIA).

Hij probeert op allerlei manieren de positie van de vrouw binnen de geowetenschappen te verbeteren en vertelt daar uitgebreid over. Wij wensen je veel leesplezier.

Ingeborg van Oorschot
Marjon Reydon
Rona Vink

Van de Penningmeester

Beste GAIA-leden,

Het nieuwe jaar, het eerste lustrumjaar, is alweer een tijdje gaande. De cursus en het eerste netwerkdiner zijn alweer geweest en het volgende netwerkdiner op 25 juni komt al dichterbij en niet te vergeten de lustrumexcursie op 16, 17 en 18 mei. Echter, op dit moment, blijkt dat ongeveer tweederde van de leden zijn/haar contributie nog niet voldaan heeft.

Dus, mijn verzoek is, kijk s.v.p. na of je de contributie al betaald hebt, en zo niet, maak dan het geld (23 of 11,50 euro) s.v.p. over op girorekening 8119209 t.n.v. GAIA te Haarlem. Voor betalingen vanuit het buitenland kun je gebruik maken van een SWIFTCODE: PSTBNL21 Alvast bedankt en tot ziens bij een van de activiteiten.

Met vriendelijke groet,
Els Ufkes
Penningmeester

Lustrum Excursie

Beste GAIA dames,

De eerste lustrum excursie komt eraan.

Op **16** ('s middags), **17 en 18 mei** gaan we naar Ameland! Een heel weekend lang informatie, uitwaaien en andere GAIA dames ontmoeten. Het programma op Ameland wordt samengesteld in samenwerking met de NAM.

In het kort:

Ameland
het wad
flora&fauna
boortorens

gaswinning
strandwandelen
netwerken
discussies !!!

En iets uitgebreider:

DAG 1

De excursie start op Ameland zelf. Iedereen moet zorgen dat zij de boot heeft die om 19.30 uur op Ameland vertrekt en om 20.15 uur op Ameland aankomt. De Activiteiten Commissie (AC) is dan al op Ameland en zal iedereen bij de steiger ontvangen. Vanaf de boot gaan we op de fiets naar de kampeerboerderij (de bagage wordt gebracht). De kampeerboerderij is gelegen in Buren. 's Avonds hebben we de tijd om elkaar beter te leren kennen onder genot van een drankje.

DAG 2

Na het ontbijt vertrekken we naar de zuidzijde van Buren waar met hoogwater diverse vogelsoorten geobserveerd kunnen worden (neem je verrekijker mee) of waar we met laagwater het wad op kunnen voor een wadwandeling. Het alternatief is een fietstocht.

's Middags gaan we naar Nes naar het natuurcentrum. Hier worden we geïnformeerd over het eiland, de gaswinning en de bodemdaling. 's Avonds eten we in een restaurant.

DAG 3

Na het ontbijt ruimen we alles op en zetten onze spullen klaar. Op de fiets vertrekken we naar een oude boorlocatie. Hier worden we door NAM begeleiders ontvangen en krijgen we een rondleiding op de locatie en door de duinen. Na de lunch gaan we terug naar de kampeerboerderij om ons klaar te maken voor het vertrek naar vasteland.

De boten vertrekken om 16.30 uur en 18.30 uur.

De kosten voor de excursie zijn: €20,- (niet-leden: €22,50)

De kosten svp bij aanmelding overmaken op girorekening 8119209 t.n.v. GAIA te Haarlem, o.v.v. Ameland.

Hiervoor wordt het ontbijt, de lunch en het drinken voor tijdens de fietstochten verzorgd. Ook zorgen we voor wat (fris)drank voor de vrijdagavond. De reiskosten naar Ameland en terug zijn voor eigen rekening.

Het diner op zaterdagavond wordt ons door de NAM aangeboden.

Iedereen moet zorgen voor zijn eigen slaapzak, handdoek en e.d.

Denk ook aan regenkleding, laarzen/oude gympen voor op het wad en een dagrugzakje.

Opgave en verder informatie: gaia@vrouwen.net of ufkesels@zonnet.nl. Heb je nog bepaalde diëtewensen, laat het ons dan even weten.

Wil je wel graag mee, maar kun je pas vanaf zaterdag, dan kan dat. Je springt dan in het bij het zaterdagmiddagprogramma. Het ontmoetingspunt wordt je dan nog t.z.t. doorgegeven.

Afhankelijk van het getij, kan het programma enigszins worden aangepast. Een uitgebreidere programma informatie volgt na opgave.

Met vriendelijke groet en tot de 16e mei,
GAIA activiteitencommissie

Interview met Hessel Spielman

Op een zonnige dag in februari had ik een gesprek met Hessel Spielman, lid van de adviesraad van GAIA en directeur van het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen TNO. Ik

sprak met hem over zijn carrière en over zijn rol als directeur NITG binnen de adviesraad.

Je vrouw is lid van GAIA, lees jij de nieuwsbrief ook? Als lid van de adviesraad krijg ik de nieuwsbrief ook en ik lees de nieuwsbrief meestal geheel.

Kun je wat vertellen over je studie en je loopbaan?
Ik ben in 1968 geologie/geofysica gaan studeren in Groningen, omdat me dat een heel interessant vak leek. Dat wist ik al vanaf dat ik ongeveer 15 jaar was, toen heb ik veel boeken gelezen op allerlei gebied en ook geologie boeken.

Ik heb in Groningen na 2,5 jaar mijn kandidaats gedaan, en heb toen aansluitend een reis gemaakt door Noord Afrika. In september 1971 ben ik in Amsterdam gaan wonen. Ik heb een doctoraal studie gedaan in Leiden (Geofysica/Sedimentologie) en Amsterdam (Hydrogeologie).

In 1974 ben ik afgestudeerd en in dienst gekomen van de Vrije Universiteit van Amsterdam. Ik heb daar gewerkt als universitair onderzoeker en heb als promovendus onderzoek gedaan in Indonesië. Ik wilde niet aan de universiteit blijven werken en heb in 1978 gesolliciteerd bij de Dienst Grondwaterverkenning van TNO, vooral voor een baan in het buitenland. Die buitenlandse baan kreeg ik iets later. Ik ben in januari 1980 naar Colombia verhuisd samen met mijn vrouw Hanneke. In Colombia hebben we allebei gewerkt tot in 1982. Vanaf medio 1982 heb ik bij TNO in Delft gewerkt. Eerst als onderzoeker tot 1986, daarna heb een combinatiebaan gekregen als onderzoeker/manager. Nogal jong heb ik directietaken gekregen. In 1988 werd ik adjunct-directeur en eind 1989 werd ik directeur. Medio jaren negentig ben ik fusiedirecteur van de RGD en TNO-GG geworden, en sinds september 1997 ben ik directeur van het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen TNO. Dat ben ik dus nu bijna 6 jaar.

Je las op je middelbare school al geologie boeken, kwam dit doordat je via familie of vrienden al gehoord had van geologie?

Nee, ik las veel, daar was veel tijd voor. Ik was lid van een bibliotheek en daar mocht je per week maximaal twee leesboeken en een educatief boek lenen. Twee leesboeken waren te weinig dus nam ik ook steeds een educatief boek mee. Dat derde boek daar zaten dan onder meer reisboeken, biologieboeken en geologieboeken tussen zoals "Silent spring" (een van de eerste boeken over milieuvervuiling, van de Amerikaanse milieuactiviste Rachel Carson (*red.*)) en "Geheimschrift der Aarde" van prof. Kuenen. Door dat boek ben ik in Groningen geologie gaan studeren. Ook boeken van de geograaf Zonneveld las ik, maar ook heel veel andere onderwerpen, zoals geschiedenis.

Als je nu weer zou gaan studeren, zou je hetzelfde vak kiezen?

Zeker, ja. Ik ben altijd heel blij geweest – ook toen ik manager werd – dat ik aardwetenschapper ben.

Heb je kinderen?

Ja, ik heb Hanneke (mijn vrouw) ontmoet toen we allebei aan de Vrije Universiteit Amsterdam vertoefden. We zijn eind jaren '70 getrouwd en toen naar Colombia gegaan. Direct na terugkeer uit Colombia is ons eerste kind geboren (Eveline). Een kleine vijf jaren later is onze zoon geboren (Laurens).

Als je dochter een loopbaan binnen

Aardwetenschappen zou ambiëren, wat voor advies zou je haar geven?

Eveline studeert momenteel aan het Utrecht University College. En daar zal ze in mei haar B.Sc. halen en vervolgens kiezen voor een vervoltraject maar daar is ze nog niet helemaal uit. Als ze zou kiezen voor een Aardwetenschappelijke studie zou ik haar zeggen dat het een prachtig vak is en haar adviseren dan wel een richting te kiezen waarmee een variëteit aan functies kan worden vervuld.

Je bent niet alleen via de adviesraad van GAIA maar ook bijvoorbeeld via NWO betrokken bij het versterken van de positie van vrouwen binnen hun organisatie. Waar komt jouw betrokkenheid vandaan?

Die is eind jaren '70 ontstaan. Toen werkte ik eerst aan de universiteit en daarna bij de Dienst Grondwaterverkenning TNO. Daar heb ik toen samengewerkt met Kiek Jelgersma, dat was een vrouwelijke geoloog die bij de Rijks Geologische Dienst werkte. Van haar heb ik heel veel geleerd, maar daar heb ik ook bij gezien dat ze een redelijk eenzame positie had. Ze zei het zelf ook wel eens dat het een opmerkelijk fenomeen was om als vrouw te werken in de mannenwereld van de Rijks Geologische Dienst. Daar heb ik in die tijd ook wel een paar keer wat van gemerkt. Bij de Dienst Grondwaterverkenning TNO werkten toen in het geheel geen vrouwelijke onderzoekers en dat vond ik raar. Zeker toen bleek dat in Colombia er veel meer vrouwelijke geologen werkzaam waren, ook in leidinggevende en senior wetenschappelijke functies.

Je bent directeur van NITG. Ik heb begrepen dat jullie een diversiteitsplan opgesteld hebben om het aantal vrouwen binnen de organisatie te vergroten. Kun je wat meer vertellen over dit plan?

De achtergrond daarbij is dat ik in 1993 of daaromtrent ben gaan nadenken over de kennisinfrastructuur op het gebied van Aardwetenschappen in Nederland; dat zat me dwars want dat werkte niet goed, tenminste naar mijn mening. Toen is er een proces op gang gekomen waarin ik zelf een katalysatorrol had en vervolgens een realisatorrol omdat ik als fusiedirecteur van een instituut dat helemaal nieuw gemaakt moest worden de veranderingen meteen kon doorvoeren. Het hele proces is redelijk planmatig gegaan, ik ben iemand die lang vooruit probeert te denken. In het proces waren een heleboel dingen die moesten gebeuren (zowel vervelende als leuke dingen) en onderdeel van mijn lijstje van dingen om te doen, is dat ik mij toen ook heb voorgenomen om eraan bij te dragen dat de positie van vrouwelijke onderzoekers dusdanig wordt, dat het recht doet aan de forse percentages die Aardwetenschappen studeren of al afgestudeerd zijn.

Ik heb medio jaren negentig heel veel bestaande structuren afgebroken, maar mocht aansluitend er ook aan bijdragen om dingen nieuw op te bouwen. De structuren en de manier van werken in de Aardwetenschappen moesten naar mijn mening op een aantal onderdelen anders en dat vond ik ook op het gebied van de inzet van vrouwelijke aardwetenschappers. Zodat die dezelfde mogelijkheden voor ontplooiing hebben als hun mannelijke collega's. De structuren en culturen moeten dan wel zodanig zijn dat het een kans van slagen heeft. Ik heb nu het idee dat het lukt om dat binnen het NITG ook voor elkaar te krijgen. Dat doe ik natuurlijk gelukkig niet alleen, er is ook vanaf de werkvloer een sterke beweging om dat te stimuleren. Daar zijn bijvoorbeeld een aantal GAIA leden die daarin aan de weg timmeren en aangeven wat niet goed gaat.

Ik heb inderdaad ook bij NWO een bestuurspositie en dat bestuur maakt uit op wat voor manier het tweedegeldstroom onderzoek aan de universiteiten wordt opgezet. Dus daar kun je dan ook op letten, dat het stimulerend is voor de bevordering van de ontplooiing van vrouwelijke aardwetenschappers. Ik zit ook in de raad van toezicht van onderzoeksscholen en in de raad voor de Aarde en het Klimaat van de KNAW. Dat zijn allemaal gremia die tot dusverre voor het grootste deel gevuld zijn met mannen die nu en dan naar me luisteren en waar je dus stimulans kunt geven om dingen voor elkaar te krijgen.

Velen vinden dat het diversiteitsbeleid te laat en te weinig is, maar daar ben ik het niet helemaal mee eens, timing is een heel belangrijk aspect van management en besturen. Wanneer doe je iets? Het is vaak helemaal niet moeilijk om te verzinnen wat beter kan, maar het is naar mijn ondervinding heel belangrijk dat je verbeteringen op een manier doet en met een timing doet die de beste kans van slagen geeft. Je moet eerst ploegen voordat je kunt planten en dan nog zeer zorgvuldig 'tuinieren' voordat er van een bloeiperiode kan worden genoten.

Heb je zo'n cultuuromslag ook binnen NITG meegemaakt?

Het is een lang proces, je ziet heel sterk dat toen ik daarmee begon en nu nog enigszins dat het stimuleren van ontplooiingsmogelijkheden van vrouwelijke aardwetenschappers wordt gezien als een hobby van de directeur. In het begin heb ik regelmatig opmerkingen gemaakt in stukken en vergaderingen. Een hele tijd blijft dat op het niveau waarbij men denkt: "Hessel Spielman vindt dat belangrijk". Dan wordt men nieuwsgierig en vraagt zich af: "Waarom vindt hij dat eigenlijk belangrijk?". Zo kun je gaan uitdragen waarom je het serieus neemt en realiseren steeds meer collega's zich dat het inderdaad stom is dat het NITG als grootste werkgever van geowetenschappers in Nederland 30 tot 40 procent van de afgestudeerde geowetenschappers uitsluiten, omdat het interne systeem dusdanig werkt dat die op de een of andere manier niet meedoen. Dus dan zie je dat steeds meer mensen gaan meedenken, en een paar jaar later is het dan zo dat in het instituut een behoorlijk draagvlak is ontstaan.

Je ziet dat mensen zich realiseren dat het ook nut heeft voor het bedrijf. Omdat er veel aardwetenschappelijk talent rondloopt – zowel mannen als vrouwen – die een nuttige bijdrage aan

het vak kunnen geven. En het is voor de kennispositie van Nederland van belang dat dit talent kansen krijgt. En dat noemen we het diversiteitsbeleid. Het is vaak een diversiteitsbeleid van: "twee stappen vooruit en 1 stap achteruit". Maar ik denk dat het goed gaat.

Dus jouw rol is voornamelijk het creëren van draagvlak en het uitzetten van ideeën binnen het bedrijf?

Mijn rol vind ik er aan bij te dragen dat het goed gaat met de Nederlandse aardwetenschappen. Dat is niet beperkt tot het NITG, dat geldt ook voor de universiteiten en het bedrijfsleven. De aardwetenschappen zijn nodig voor de welvaart en

het welzijn van heel Nederland dus we moeten zorgen dat het vak floreert. Al mijn acties en denken zijn erop gericht om te zorgen dat het goed gaat met de aardwetenschappen en als dat zo is dan floreert het NITG ook.

En een van de beste manieren om de aardwetenschappen te laten floreren is door het inzetten van slimme, goed opgeleide mannen en ook slimme, goed opgeleide vrouwen. En die vrouwen moeten dus ook ruimte krijgen om het vak te helpen ontwikkelen.

foto: ingang van het nieuwe NITG gebouw

Hoe zie je de wisselwerking tussen GAIA en de adviesraad? Je kunt via GAIA bijvoorbeeld ook ideeën polsen en feedback krijgen.

Ja, het gaat binnen de adviesraad twee kanten op. Zoals gezegd probeer ik naar de aardwetenschappelijke wereld toe uit te stralen dat het goed is voor de positie van de Nederlandse aardwetenschappen als vrouwen ook hun talenten voluit kunnen ontplooiën. Dat is ook een belangrijk doel van GAIA. En dat doel van de vereniging wordt ondersteund als er een aantal mensen in zo'n adviesraad zitten die GAIA ook kan aanspreken van: "Je zit in die adviesraad omdat je die doelstelling van GAIA ondersteunt en investeer daar dan ook in".

Dus het werkt een beetje twee kanten op. Het is ondersteuning van GAIA in generieke zin: jullie kunnen je erop beroepen dat er mensen in de adviesraad zitten met relatief hoge

maatschappelijke functies die jullie doelstelling belangrijk vinden. En omgekeerd is het ook goed dat de (bestuurs)leden van GAIA die mensen met relatief hoge posities scherp houden. Dat scherp houden is wel belangrijk want er gaan nog tientallen andere zaken door bijvoorbeeld mijn hoofd waarvan ik moet zorgen dat ze goed lopen. Dus het stimuleren van de beste heren werkgevers met de boodschap: "Let op de GAIA-doelstelling want dit is een belangrijk aspect voor de verdere ontwikkeling van de aardwetenschappen". Daarnaast heeft GAIA gelukkig ook met het netwerkaspect een plezierige sociale doelstelling. Maar daar heb je geen adviesraad voor nodig. De raad is er om bij te dragen aan de doelstelling dat de positie van vrouwelijke Aardwetenschappers gelijkwaardig wordt aan die van mannen, bij de universiteiten, de kennisinstituten en het bedrijfsleven.

Je bent lid van het gebiedsbestuur van NWO-ALW. Er zijn in de voorbije jaren een aantal programma's opgezet voor vrouwen in aardwetenschappen zoals Aspasia en Meervoud. Hoe vind je dat die projecten lopen en heb je ideeën over wat wou moeten veranderen of zijn er bepaalde punten die sterker moeten worden?

Het gebiedsbestuur Aard- en Levenswetenschappen NWO is samen met andere gebiedsbesturen betrokken geweest bij het maken van ASPASIA, zodat vrouwelijke UD's makkelijker UHD kunnen worden. Dat heeft het gebiedsbestuur ALW - waaronder ik - van harte ondersteund. Maar met een aantal leden van het bestuur en van het bureau voorzagen we weinig kansen binnen de aardwetenschappen omdat het aantal vrouwelijke UD's daar buitengewoon gering is. Dus het ASPASIA-programma was prachtig, maar het aantal vrouwen dat daar gebruik van kan maken binnen ALW is minimaal, en dan in de aardwetenschappen nog geringer dan in de levenswetenschappen.

De KNAW (de raad voor Aarde en Klimaat) had op vrijwel hetzelfde moment een overzicht gemaakt van de aardwetenschappers in vaste dienst aan de universiteiten. En dat waren er ongeveer 200 op dat moment. Het aantal vrouwen was toen vrijwel nihil. Dus moest er ook een initiatief komen om te stimuleren dat er vrouwelijke onderzoekers vaste banen zouden krijgen aan de universiteiten.

Er is een groepje opgericht vanuit het gebiedsbestuur, met een paar externe mensen. Met z'n vijven hebben we een programma bedacht (Meervoud) als voorloper voor ASPASIA.

Als je nu terugkijkt (de programma's lopen nu drie jaar) dan komt ASPASIA er uit als een prachtig

programma, maar zoals gezegd werkt het alleen als er al UD's zijn. En ik moet constateren dat wat betreft Meervoud het wel lukt, maar in kwantiteit minder dan we hadden gehoopt. Maar er zijn toch gelukkig een aantal vrouwelijke onderzoekers die door Meervoud zicht op permanente aanstellingen hebben gekregen.

Het onderwerp komt opnieuw op de agenda van het gebiedsbestuur. Dus het kan zijn dat de structuur van het programma wordt aangepast om het beter te laten werken.

Het loopbaanonderzoek van GAIA is van start gegaan, NITG is een van de financiers. Heb je al verwachtingen van de uitkomst van het onderzoek?

Ik ben zeer geïnteresseerd in de uitkomst, ik vind het een heel goed initiatief van GAIA om dat onderzoek te doen. Ik vind het ook behoorlijk dapper om dit als vereniging op te zetten en ik heb vanaf dag 1 gepoogd het te stimuleren. De uitkomsten van het onderzoek kunnen aanknopingspunten bieden om bij de universiteiten, de publieke kennisinstituten en het bedrijfsleven tot aanpassingen van beleid te komen die het systeem verbeteren. Maar daarvoor moeten we eerst de uitkomsten afwachten.

Ik ken wel enkele andere onderzoeken over de positie van vrouwen in de wetenschap, maar ik denk dat het goed is om dat heel specifiek voor de Nederlandse aardwetenschappen uit te zoeken. Een van die onderzoeken die ik heb gelezen gaf aan dat je voor het diversiteitsbeleid in generieke zin echt een gemengde bemensing moet hebben voordat iedereen dat 'normaal' gaat vinden. En dat men in een werkomgeving minimaal 20% vrouwelijke medewerkers (in dit geval aardwetenschappers) moet hebben voordat het 'normaal' is en er geen specifiek diversiteitsbeleid meer nodig is. Misschien is het beter het diversiteitsbeleid langer door te zetten, maar dat weten we nu nog niet. Hoger dan 40% zal het voorlopig niet worden want het is nog steeds zo dat er meer mannen dan vrouwen afstuderen in de aardwetenschappen. Als de vrouwen maar op dezelfde manier behandeld worden en dezelfde kansen en mogelijkheden hebben als hun mannelijke collega's, dan is het diversiteitsbeleid, geslaagd.

Door: Ingeborg van Oorschot

GAIA Netwerkdiner

Beste GAIA leden,

Zet het in je agenda!!!

Op woensdag 25 juni 2003 organiseert GAIA het volgende netwerkdiner, en wel in Amsterdam. Er is geen lezing deze avond. Er is dus alle ruimte om ervaringen uit te wisselen.

LOCATIE
Humphrey's
Nieuwezijds Kolk 23
Amsterdam

Tijd: 19.00

OV: ongeveer 5 minuten lopen vanaf Amsterdam C.S.

Auto: parkeergarage aan de Nieuwezijds Voorburgwal/Jacobsstraat

AANMELDEN

Aanmelden kan per e-mail naar ufkesels@zonnet.nl.

Kun je bij nader inzien niet, meld je dan s.v.p. tijdig af via ufkesels@zonnet.nl, opdat we niet een restaurantrekening krijgen voor personen die niet zijn komen opdagen.

We hopen op een grote opkomst en vele nieuwe gezichten. Geïnteresseerde niet-GAIA-leden zijn ook van harte welkom.

Met vriendelijke groeten,

Els Ufkes

ERRATA

Erratum 'GAIA loopbaanonderzoek – Stand van Zaken' (Nieuwsbrief februari 2003)

Naast de in het stukje genoemde organisaties participeert ook het KNMI in het GAIA-loopbaanonderzoek. 'WL/Delft Hydraulics' moet zijn 'WL | Delft Hydraulics'

Erratum 'Verslag van het GAIA-symposium & Forumdiscussie' (Nieuwsbrief februari 2003)

Tot onze spijt is een verkeerde versie van het verslag in de vorige nieuwsbrief afgedrukt. Het betreft het verslag van de presentatie door Merel

Engelbert van Bevervoorde. Ook de eerste alinea van de forumdiscussie is verkeerd afgedrukt. De juiste tekst is hieronder gegeven.

Merel Engelbert van Bevervoorde

Merel Engelbert van Bevervoorde is sinds 1 september 2002 directeur bij ING en met haar 34 jaar tevens de jongste directeur binnen ING. Merel heeft Mijnbouwkunde gestudeerd en was actief in het studentenleven. Toen rees de vraag: 'Wat wil ik nu eigenlijk?' Ze vond het leuk om met heel veel verschillende mensen bezig te zijn. Ze vindt het vak heel erg leuk, maar tegelijkertijd vroeg ze zichzelf af: 'Zie ik mezelf nu echt in die wereld doorgaan? Zie ik mijzelf 6 weken op, 6 weken af door het leven gaan?'. Merel is weggegaan bij Mijnbouwkunde en werd managementtrainee bij ING. Merel heeft verschillende managementbanen binnen ING gehad. Ze is directielid geweest in Polen, waar ze verantwoordelijk was voor Marketing & Sales.

In de verzekerings- en bankwereld zitten niet veel jonge vrouwen op hoge posities, wel veel grijze & wijze mannen met hun eigen taal, gewoontes, enz. De afgelopen 10 jaar is de informatietechnologie van grote invloed geweest, evenals een aantal wetswijzigingen. Bovendien zijn klanten kritischer geworden. Een groot bedrijf moet veranderen om hierop in te spelen. Dit was een goede kans voor Merel en veel andere jonge werknemers. De filosofie binnen ING is: zet er mensen neer die er anders tegenaan kijken, die een andere achtergrond hebben. Zij kunnen veranderingen bewerkstelligen.

Een aantal punten die Merel van belang acht in haar eigen carrière:

- Als je een coach, sponsor zoekt raadt Merel aan iemand te kiezen die verder van je afstaat. Kies niet iemand waarvoor je een bedreiging kan zijn. Eén van haar belangrijkste raadgevers is haar vader.
- Ga iets doen wat je leuk vindt. Zoek het dicht bij jezelf!
- Grijp de kansen die voorbijkomen.
- Je leert niet zozeer van de dingen die goed gaan als wel van de dingen waar je wakker van ligt.
- Je partner speelt een belangrijke rol in je carrièrekeuzes. De man van Merel is muzikant en huisman, hierdoor kan ze veel energie in haar werk stoppen.

Forumdiscussie:

Vraag: Als je een man was geweest, had dat een verschil gemaakt? Was je er dan eerder gekomen?

Suzanne: "Als vrouw val je extra op." Ze vertelt hoe ze na afloop van een congres, waar van de 600 deelnemers 15 vrouw waren, een stropdas kreeg uitgedeeld. Ze merkt ook dat zij graag inhoudelijk wil praten maar dat mannen liever over andere dingen praten met haar.

Als vrouw val je extra op? Merel knikt bevestigend. Als je een uitzondering bent op een bepaald gebied, kan dat je meer *in the picture* helpen. Maar de keerzijde hiervan is dat je ook extra kwetsbaar bent.

Volgens Barbara zien jongeren dat verschil man/vrouw niet meer. Veel leeftijdgenoten van haar (m) komen ervoor uit dat ze geen vrouwelijke baas willen hebben. De wat oudere mannen vinden een vrouwelijke baas bedreigend. En de weer wat oudere mannen vinden het helemaal geen probleem.

Merel: "Ik heb me wel eens geïrriteerd aan de vaderlijke types.": mannen die zich zorgen maakten of ze het allemaal wel aankon. Tot ik op een gegeven moment dacht: "Daar moet ik gebruik van maken, ik kan ook van hen leren"

COLOFON

Deze nieuwsbrief wordt toegezonden aan alle leden en sponsors van GAIA – Netwerk voor vrouwen uit de Aardwetenschappen.

GAIA ressorteert als kring onder het Koninklijk Nederlands Geologisch en Mijnbouwkundig Genootschap (KNGMG) en is een werkgroep van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG).

Lidmaatschap GAIA: 23 EURO per jaar (11,50 EURO voor studenten). Voor adreswijzigingen, aan- en afmeldingen (voor 1 november), mail de ledenadministratie van GAIA via ufkesels@zonnet.nl.

Voor overige zaken:
Secretariaat GAIA
Marjolijn Haasnoot
Lange Wijngaardstraat 1a
2011 RK Haarlem
of via e-mail: gaia@vrouwen.net

Nieuwsbriefredactie:
Ingeborg van Oorschoot
Marjon Reydon
Rona Vink